

TALOUSARVIOALOITE 595/2004 vp

Määrärahan osoittaminen Haapamäen yhteiskoulun lukion valtionosuuden korottamiseen

Eduskunnalle

Keuruun kaupungin Haapamäen yhteiskoulun lukio sijaitsee Keuruun kaupungin Haapamäen perinteisessä risteysasemataajamassa. Paitsi Haapamäen taajamaa lähiympäristöineen, on Haapamäen lukio palvellut perinteisesti myös osaa Vilppulan kunnasta (ennen muuta Kolhoa ja Pohjaslahtea). Vilppulan kunnassa ei ole omaa lukiota, koska on katsottu lukiopalveluiden löytyvän naapurikunnista, Keuruun Haapamäeltä ja Mäntästä. Täten Haapamäen lukion voi katsoa täyttävän kahden kunnan lukiotarpeen. Samoin myös Keuruun keskustaajamassa oleva lukio palvelee Multian kunnan lukiotarvetta, koska Multialla ei liioin ole omaa lukiota. Täten Keuruun kaupungissa toimivat lukiot palvelevat yhdessä kahden ja puolen kunnan lukiotarvetta.

Kuitenkin laskennallisesti Keuruun kaupungin omistamat lukiot ovat tähän asti saaneet valtionosuutta vain alimman tunnusluvun, 100,00 mukaisen yksikköhinnan mukaan, vaikka lukio-alaisten määrä ylittää 200, osaltaan siitä johtuen, että nämä lukiot palvelevat tarkoituksenmukaisella tavalla myös naapurikuntia. Jos alue, joka käytännössä on Haapamäen lukion opiskelijoiden asuinalue, olisi oma kuntansa, tunnusluku yksikköhinnan määrittämiseksi olisi ainakin 160,00, ja lukio saisi valtionosuutta 120 000 euroa nykyistä perusosuuden tasolle jäävää valtionosuutta enemmän. Keuruun kaupunki on tehnyt tästä laskelmat ja on myös oikeutetusti anonut harkinnanvaraista valtion rahoitusavustusta tuon rahasumman verran jo kuluvalle vuodelle. Jos Haapamäen lukio olisi teknisesti Vilppulan kun-

nan omistama, vaikka se sijaitsisikin Haapamäellä, Keuruun kaupungin rajojen sisällä, se saisi tuon korotetun yksikköhinnan mukaisen valtionavun, koska Vilppulan kunnassa ei ole omaa lukiota kuten edellä on todettu.

Pian 100 vuotta täyttävän yhteiskoulun lukion tulevaisuus on kuitenkin juuri nyt vakavasti vaarassa oppilaskohtaisten korkeiden kustannusten vuoksi, noin 7 000 euroa/oppilas. Lukion omistajalla, Keuruun kaupungilla, ei ole mahdollisuutta ylläpitää Haapamäen lukiota ellei sen valtionosuus tule olemaan se, mikä sille tosiasiallisten syiden perusteella kuuluisi teknislaskemallisten valtionosuuksien asemesta. Lukion oppilasmäärä on tällä hetkellä 52, ja syyslukukauden 2003 alussa lukion aloitti 17 opiskelijaa. Tulevana vuonna lukion aloittavan ikäluokan ennakoidaan olevan suuremman, mutta Keuruun kaupunki joutuu tekemään talouden tasapainottamisen mukaisen lukioratkaisun jo ennen tätä. Jos Haapamäen lukio lakkautetaan, on epätodennäköistä myös yläasteenkaan toiminnan jatkuminen, koska nämä yhdessä muodostavat toimivan kokonaisuuden. Näin radikaali koulupalvelujen alasajo olisi tuhoisaa Haapamäen yhdyskunnan hyvään alkuun lähteneelle kehitykselle taajamassa, joka on valtion rautatiesektorin toimesta menettänyt yli 700 työpaikkaa alun perin 3 000 hengen yhdyskunnassa. Siksi nyt jos koskaan tarvitaan valtion toimia juuri siinä, missä tarve on suurin, eli koulutoimessa lukion toiminnan jatkamiseksi.

Haapamäen lukion kehittämiseksi on aloitettu audiovisuaalisen opetuksen antaminen, ja vireil-

lä ovat suunnitelmat aikuislukio- ja etälukiotoinnasta palvelemaan myös naapurikuntia yli-maakunnallisesti. Näistä olen myös tehnyt toimenpideoitteet kuluville valtiopäivillä, TPA 43/2003 vp ja TPA 38/2003 vp.

Tällä hetkellä Haapamäen yhteiskoulun lukiossa on suunnitelmat täysimittaisen lukion elokuvaopetuksen järjestämiseksi, ja opetus on jo aloitettu. Lisäksi on ollut kesäkurssitoimintaa elokuvaopetuksessa. Samoin on suunnitelmallisesti toteutettu verkostoituminen Vantaan Tikkurilan lukion ja Sodankylän yläasteen ja lukion elokuvaopetuksen kanssa. Edelleen Haapamäelle suunniteltu elokuvaopetus on verkostoitunut lukuisten alueellisten ja ylimaakunnallisten yhteistyötahojen ja muiden oppilaitosten kanssa.

Haapamäellä on myös elokuvien teon perinnettä, ja vanha risteysaseman rautatiekulttuurin miljöö luonnonkauniilla maaseudulla tarjoaa hyvät ja tunnustetut puitteet elokuvaopetukselle. Keuruun kaupungin omistamassa Haapamäen Höyryveturipuistossa on tallella Suomen uljaita höyryvetureita yli 40 kappaletta. Haapamäen sijainti keskellä Suomea hyvien juna-, linja-auto- ja tieyhteyksien varrella on mahdollisuus, joka tulisi hyödyntää juuri aloitteen mukaisissa elokuvaopetuksen järjestelyissä Haapamäen lukiossa. Elokuvallukio on valmis ottamaan vastaan muilta paikkakunnilta tulevia oppilaita vuoden 2005 syyslukukaudelle. Keuruun kaupungin ja seurakunnan yhteisesti omistamissa rivitaloissa on opiskelijoille sopivia huoneistoja tarjolla. Asuntojen valvonta voidaan järjestää paikallisin voimin. Mikäli näihin kustannuksiin voitaisiin osoittaa valtion rahoitusta, se edesauttaisi hankkeen toteutusta.

Keuruun kaupungin Haapamäen yhteiskoulussa ja sen lukiossa on erinomaiset työtilat ja päte-

vä opettajakunta. Koulu sijaitsee kolmen maakunnan solmukohdassa läntisessä Keski-Suomessa ja on normaalitoiminnoissaan yhteyksissä Pirkanmaalle, koska osa lukion oppilaista perinteisesti tulee Vilppulan kunnasta. Pirkanmaata edustavat kuntanaapureina myös Mänttä ja Virrat sekä kohtuullisella etäisyydellä aikuisopiskelua ajatellen myös Ruovesi ja Kuru. Kuntanaapurina pohjoisessa, Etelä-Pohjanmaalla, on Ähtäri ja aikuisopiskelun etäisyydellä kohtuudella saavutettavissa ovat myös Alavus, Töysä, Lehtimäki ja Soini. Keski-Suomessa aikuislukio-opiskelu palvelisi omaa kuntaa, Keuruun kaupunkia, ja Multiaa.

Kyseisellä maakuntien solmualueella ei ole erityisesti aikuisille suunnattua lukion käyntimahdollisuutta. Haapamäki soveltuisi sijainniltaan tähän erityisen hyvin ajatellen maantieyhteyksiä ja myös olemassa olevia juna- ja linja-autoyhteyksiä. Vajaan tunnin automatkalla hyvin laajat alueet kolmesta maakunnasta saavutettaisiin kätevästi.

Potentiaalisia aikuisia lukion oppimäärän suorittamiseen varmasti löytyisi, jos opiskelumahdollisuus tähän olisi olemassa ja tästä riittävästi tiedotettaisiin. Keuruun varuskunta ja Iso Kirja-koulutuskeskus Keuruulla mm. voisivat olla yhteistyökumppaneita halukkaiden lukio-opiskelijoiden osalta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2005 talousarvioon momentin 29.40.30 perusteluihin maininnan, että Keuruun kaupungin Haapamäen yhteiskoulun lukion yksikköhinnan tunnushuvun määrityksessä käytetään valtionosuutta laskettaessa korotettua tunnushukua.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Lauri Oinonen /kesk